

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 6 tot en met 8.

TomTom nv is een Nederlandse fabrikant van navigatiesystemen. Informatiebron 6 geeft een schets van het bedrijfsprofiel van TomTom. Hieruit blijkt dat TomTom gebruik maakt van ingehuurde fabrikanten.

- 1p **18** Noem een voordeel voor TomTom van het uitbesteden van de productie.

In 2005 is TomTom definitief doorgebroken op de Europese markt. In dat jaar werd door TomTom 581% meer autonome navigatiesystemen verkocht dan in 2004. Het aantal personeelsleden nam in veel geringere mate toe. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat TomTom de productie uitbesteedt aan derden.

- 1p **19** Geef, naast het uitbesteden van de productie door TomTom, nog een andere verklaring voor het feit dat de groei van de afzet niet leidt tot een evenredige groei van het aantal personeelsleden (*zie informatiebron 6*).

Informatiebron 7 geeft marktgegevens van Tom Tom.

In 2004 bedroeg het marktaandeel (in procenten van de omzet) van TomTom op de Europese markt van autonome systemen 26%.

- 2p **20** Bereken het marktaandeel (in procenten van de omzet) in 2005 van TomTom op de Europese markt van autonome navigatiesystemen.
- 2p **21** In welke fase van de productlevenscyclus bevond het autonome navigatiesysteem zich in 2005? Motiveer het antwoord door middel van een berekening.

In 2004 bedroeg de gemiddelde verkoopprijs van een autonoom navigatiesysteem van TomTom € 465,-.

- 2p **22** Bereken met hoeveel procent de gemiddelde prijs van een autonoom navigatiesysteem in 2005 ten opzichte van 2004 is gedaald.
- 2p **23** Geef twee omstandigheden die kunnen leiden tot de prijsdaling van een autonoom navigatiesysteem van TomTom in 2005 ten opzichte van 2004.

Maak bij vraag 24 tot en met 27 gebruik van informatiebron 8.

In 2005 is TomTom een beursgenoteerde nv geworden. Voorheen was het een bv met 4 aandeelhouders, die elk een even groot deel van de aandelen van de bv bezaten. Het geplaatst aandelenvermogen van de nv is via drie wegen tot stand gekomen:

- Op 13 mei 2005 verruilde elk van de vier aandeelhouders zijn bezit in de op te heffen bv voor 25.000.000 aandelen van de nieuwe nv.
- Vervolgens heeft de bank die de beursgang heeft begeleid als beloning 627.341 aandelen ontvangen.
- Tenslotte is nog een aantal aandelen in één emissie op de beurs verkocht. Alleen deze emissie heeft geleid tot de post agioreserve op de balans van eind 2005.

- 4p **24** Bereken de emissiekoers van de aandelen die in 2005 op de beurs zijn verkocht.

Ieder autonoom navigatieapparaat heeft een digitale kaart nodig. Eén van de digitale kaartenmakers is het Nederlandse bedrijf TeleAtlas. In 2007 woedt er tussen de twee marktleiders (op de markt van autonome navigatieapparatuur) TomTom en Garmin een strijd om de overname van TeleAtlas. Door deze strijd loopt de koers van het aandeel TeleAtlas flink op.

In november 2007 bezit Tom Tom al 28% van de aandelen TeleAtlas. TomTom wil 100% van de aandelen in bezit krijgen en daarom doet TomTom een bod van €30,- per aandeel TeleAtlas. De beurswaarde van alle aandelen van TeleAtlas is op dat moment €2,9 miljard. Na dit bod haakt Garmin af.

Stel dat bij de plannen voor de financiering van de overname de volgende uitgangspunten in acht zijn genomen:

- De balansposten van eind 2006 gelden als basis voor de plannen.
- Er dient minimaal €100.000.000,- aan liquide middelen binnen TomTom te blijven; de rest kan worden ingezet bij de overname van TeleAtlas.

- 2p **25** Bereken het bedrag dat TomTom nog dient aan te trekken (door middel van vreemd en eigen vermogen) om de volledige overname van TeleAtlas te kunnen financieren.

De andere uitgangspunten waren:

- Allereerst zal bij de bank zoveel mogelijk lang vreemd vermogen worden aangetrokken.
- De bank die zal voorzien in dit lang vreemd vermogen stelt hierbij de voorwaarde dat na de overname en financiering de solvabiliteit (eigen vermogen/vreemd vermogen x 100%) 100% is.
- Vervolgens zal er een aandelenemissie komen tegen een emissiekoers van €52,50.
- In verband met de zeggenschap over het bedrijf willen de vier oorspronkelijke eigenaren samen een meerderheidsbelang houden in TomTom.

- 3p **26** Bereken hoeveel aandelen TomTom, gelet op de bovenstaande uitgangspunten, minimaal uitgegeven zullen moeten worden om TeleAtlas volledig in bezit te krijgen én te voldoen aan de solvabiliteitseis van de bank.

- 1p **27** Wordt op deze manier de overname gefinancierd binnen het gestelde uitgangspunt van zeggenschap? Motiveer het antwoord.

Informatiebron 6

Tom Tom bedrijfsprofiel

We ontwerpen onze producten met een nadruk op innovatie, kwaliteit en gebruiksgemak. We richten ons op de gebruiker, die navigeren gemakkelijk en plezierig moet vinden. Onze producten worden volgens onze specificatie gemaakt door ingehuurde fabrikanten.

Sinds 2005 verkopen we onze producten en diensten via een uitgebreid netwerk van detaillisten, waarvan de meerderheid wordt ondersteund door grote distributiemaatschappijen. Sommige van onze producten en diensten worden sinds 2005 ook online verkocht, via online detaillisten en via onze eigen website.

We opereren in weinig ontgonnen markten. In West-Europa is slechts 10% van de 200 miljoen auto's uitgerust met een navigatiesysteem, terwijl uit meerdere onderzoeken blijkt dat nog eens 40% van de autobezitters aangeeft belangstelling te hebben voor een navigatiesysteem. De markt groeit snel.

Ons doel is marktleider te zijn in gebruiksvriendelijke navigatiesystemen van hoge kwaliteit, die een breed publiek aanspreken. We willen dit doel bereiken door:

- ons assortiment uit te breiden
- doorlopend te innoveren
- merkbekendheid uit te bouwen
- te blijven investeren in hoog gekwalificeerd personeel.

De markt voor satellietnavigatie is zeer beweeglijk en concurrerend in elke regio waarin we opereren. We verwachten dat de concurrentie toeneemt aangezien nieuwe bedrijven dit segment willen veroveren.

bron: TomTom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Informatiebron 7

Markt van Tom Tom

TomTom maakt een onderscheid tussen enerzijds autonome systemen (in het Engels: Personal Navigation Device of PND, een op zichzelf staand systeem, zoals de TomTom Go of TomTom One) en anderzijds overige systemen (bijvoorbeeld navigatie ingebouwd in een zakcomputer).

De omzetgroei in 2005 is vooral veroorzaakt door de verkoop van autonome systemen. Deze vertegenwoordigen 86% van onze totale jaaromzet, tegen 60% in 2004.

Omzet in duizenden euro's	2005	2004	2003
Totaal	720.000	192.000	125.000

Afzet in duizenden stuks	2005	2004	Verandering
Autonome systemen	1.688	248	581%
Overige systemen	524	438	20%

In 2005 is 93% van onze omzet van de autonome systemen in Europa behaald. We maken goede vooruitgang in Noord Amerika, waar de omzet steeg van € 5,6 miljoen in 2004 naar € 42,3 miljoen in 2005. We zijn ook doorgedrongen op de Australische markt en behaalden daar in ons eerste jaar een omzet van € 7,3 miljoen.

De omvang van de totale markt van autonome systemen in Europa in 2005 bedroeg € 1.799,55 miljoen

bron: TomTom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Informatiebron 8

Balans TomTom nv per 31 december 2005 en 2006 (vereenvoudigd) in duizenden euro's

	2006	2005
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	39.183	15.845
Overige vaste activa	<u>19.987</u>	<u>5.168</u>
Totale vaste activa	59.170	21.013
Vlottende activa		
Voorraden	123.005	103.183
Debiteuren	265.990	150.985
Overige tegoeden en vooruitbetaalde bedragen	17.002	10.042
Liquide middelen	<u>437.801</u>	<u>178.377</u>
Totaal vlottende activa	<u>843.798</u>	<u>442.587</u>
Totale activa	<u>902.968</u>	<u>463.600</u>
Eigen vermogen		
Aandelenvermogen	22.584	21.456
Agioreserve	115.091	115.091
Wettelijke reserves	2.804	1.740
Overige reserves	32.348	11.662
Algemene reserve	<u>377.963</u>	<u>156.394</u>
Totaal eigen vermogen	550.790	306.343
Voorzieningen	43.785	20.981
Kort vreemd vermogen		
Crediteuren	66.744	55.390
Belastingen	73.519	17.204
Overige schulden	168.130	63.682
Totaal kort vreemd vermogen	<u>308.393</u>	<u>136.276</u>
Totale passiva	<u>902.968</u>	<u>463.600</u>

bron: TomTom annual report 2005 en 2006 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Enkele kerngegevens:

- De nominale waarde van één aandeel is € 0,20.
- Het maatschappelijk aandelenvermogen is € 99.900.000,-.